DOI:10.33617/2522-9680-2021-1-87
УДК 615.322:615.89

РОСЛИННІ ЗАСОБИ НАРОДНОЇ МЕДИЦИНИ В КЛІНІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Г.В. Зайченко, д. мед. н., проф. зав. каф. фармакол.,
Н.О. Горчакова, д. мед. н. проф. каф. фармакол.
А.І. Дорошенко, асист. каф. фармакол.,
Н.В. Савченко, к. мед. н. доц. каф. фармакол.

Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця

Галенові рослинні препарати, що прийшли в наші часи з народної медицини, не втрачають значення в клінічній практиці. Однією з найстародавніших та найпоширеніших рослин є ромашка, наукова назва якої Matricaria – маткова трава, походить від латинського слова «matrix» – матка, що є одним з показань для застосування витягів з квіток ромашки при гінекологічних захворюваннях.

Незважаючи на існування новогаленових препаратів ромашки (рекутан, ромазулан), квітки ромашки у вигляді настою, чаю, збору можуть призначатися у вигляді полоскань, спринцювань, зрошень, клізм. Так, при ангіні можна готувати настої, чаї для полоскання. Також сучасно рекомендують для лікування ангіни збір, що містить квітки ромашки, листя м'яти перцевої, кореневище валеріани, листя шавлії, з яких готують настій, який приймають внутрішньо по 1 склянці 4-5 разів на добу. Чай, настій з квіток ромашки доцільно приймати при захворюваннях травного каналу і печінки, тому що в них визначають спазмолітичні, вітрогінні, жовчогінні властивості, здатність підвищувати шлункову та кишечку секрецію. Можливе також застосування чаю з ромашки при лікуванні нервової збудливості, втоми, безсоння. Ромашка виправдовує свою назву: її продовжують призначати в гінекології при білях у вигляді спринцювань. У мікроклізмах у вигляді настою з ромашки, деревію (тисячолисника), нагідок (календули) призначають при хронічних аднекситах. В урологічній практиці рекомендують настій ромашки з календулою при аденомі передміхурової залози, гострих та хронічних простатитах і циститах. У стоматології настій з квіток ромашки призначають при запальних захворюваннях слизової оболонки порожнини рота, пародонтиті. У проктології цей настій рекомендують в зрошеннях і клізмах при геморої, тріщинах анального проходу, проктиті, парапроктиті, сигмоїдиті. У дерматології настій з квіток ромашки призначають внутрішньо при екземі, нейродермітах, фурункульозі, кропив'янці, свербежі, червоному пласкому лишаї, свербіжному дерматозі. Цей настій рекомендований для промивання гнійних ран, у вигляді ванн при захворюваннях шкіри (висипання, мокнуча екзема). При ранах, які довго не загоюються, виразках, екземі рекомендують також вживати квітки ромашки у вигляді мазі. В артрології також застосовують ванни з ромашкою, гарячі компреси, краще в комбінації з горохом, бузиною, розпарені квітки призначають при поліартритах, артрозах, подагрі. У косметології використовують ромашку для надання волоссю золотистого відтінку, при жирній себореї, лупі, для пом'якшення шкіри, усуванні подразнення. В посібниках та підручниках з фітотерапії наведені рецепти зборів, до складу яких входить ромашка та які мають широкий спектр призначень, які рекомендують у гастроентерологічній та нервовій клініці. У всі часи в різних частинах світу люди вірили, що здоров'я, краса, довге життя перебувають не в чарівних предметах та магічних артефактах, а заключні в дарах природи,одним з яких є ромашка.

© Г.В. Зайченко, Н.О. Горчакова, А.І. Дорошенко, Н.В. Савченко